

Spis treści

Od autora	8
Wprowadzenie	9
Joseph Butler jako filozof Oświecenia	9
Życie Josepha Butlera	10
Interpretacje filozofii Josepha Butlera	11
Koncepcja filozofii	20
Część I. Moralność	27
Rozdział 1. Struktura i cel bytu ludzkiego	29
Człowiek a moralność i szczęście	29
Pojęcie natury ludzkiej	31
Złożoność natury ludzkiej	32
Pożądania i emocje	36
Miłość własna	38
Krytyka egoizmu	41
Miłość bliźniego	47
Krytyka zasady życzliwości	56
Miłość bliźniego a emocje	58
Miłość bliźniego a miłość własna	63
Rozdział 2. Sumienie	67
Filozofia moralna w czasach Josepha Butlera	67
Fakt sumienia	69
Natura sumienia	70
Natura ludzka a sumienie	73
Sumienie jako głos Boga	75
Uniwersalność sumienia	78
Autorytet sumienia	81
Moc i autonomia sumienia	84
Intuicyjny charakter sumienia	87
Sumienie a moralny porządek świata	90

6 Spis treści

Rozdział 3. Kryterium moralnej słuszności czynu	98
Możliwe kryteria moralnej słuszności czynu	98
Etyka nakazu sumienia	100
Warunki nieomyślności sumienia	106
Etyka nakazu Bożego	114
Naturalizm	119
Eudajmonizm	123
Utylitaryzm	129
Część 2. Religia	135
Rozdział 4. Istota i prawdziwość religii	136
Dwa typy religii	136
Religia naturalna	137
Deizm	139
Przedstawiciele deizmu brytyjskiego	142
Wiarygodność Objawienia chrześcijańskiego	147
Cuda i prorocтва	158
Pragmatyczne uzasadnienie religii	165
Teodycea	173
Ignorancja człowieka	179
Rozdział 5. Życie wieczne	185
Najważniejsze pytanie	185
Pojęcie śmierci	187
Rozwój człowieka	191
Szczęście	194
Substancjalność podmiotu	196
Tożsamość osoby	201
Zakończenie	208
Znaczenie filozofii Josepha Butlera	208
Joseph Butler a filozofia analityczna	210
Bibliografia prac cytowanych	220
Indeks osób	224
Indeks pojęć	227